DİLBİLGİSİ: HARF-İ CERLER VE YER ZARFLARI

القواعِد: حُروف الجر و ظُروف المكان

Harf-i cerler sadece isimlerden önce kullanılan ve başına geldiği ismi mecrûr yapan harf ya da harf öbekleridir. Harf-i cerlerin bazıları Türkçedeki bulunma, ayrılma ve yönelme durum ekleri yerinde kullanılırken, bazıları da “ile”, “gibi”, “üzerinde”, “için” vb. anlamlarda kullanılırlar. Aşağıda sık kullanılan harf-i cerler ve anlamları bir tablo olarak verilmektedir.

Açıklama	Anlamı	Harf-i cerler
ayrılma durumu	-den, -dan	مِنْ
bulunma durumu	-de,-da	فِي
yönelme durumu	-e,-a	إلى
bazen bulunma, bazen “ile” anlamında	-de,-da; ile	بِ
	üzerinde, üzerine	على
aidiyet ve sebep bildirme	için	لِ
	-den, -dan, hakkında	عَنْ
	gibi	كَ

dikkat

لِ (*li*) harf-i ceri isme bitiştiği zaman kesralı (li biçiminde), birinci tekil şahıs dışındaki şahıs zamirlerine bitiştiğinde fethalı (le biçiminde) okunur. Örnek (لَهُمْ : *le-hum*; لَكُمْ : *le-kum*; لِدِينِه : *li-dînihî*)

Şimdi bu harf-i cerlerin işlevlerini görelim.

مِنْ

خَرَجَ الطّالِبُ مِنْ البَيْتِ. (Öğrenci evden çıktı.)

خَرَجَتْ الطّالِبَةُ مِنْ المَدْرَسَةِ. (Kız öğrenci okuldan çıktı.)

رَكَضْتُ من البَيْتِ إلى المَدْرَسَةِ. (Evden okula kadar koştum.)

أنا مِن الكويتِ. (Ben Kuveyt'tenim.)

إلى

ذَهَبْتُ إلى البَيْتِ. (Eve gittim.)

نَظرْتُ إلى الْبَحْرِ . (Denize baktım.)

في

القَلَمُ في الحقيبةِ. (Kalem çantada.)

أنا في البيْتِ. (Ben evdeyim.)

بِ

ذَهَبْتُ بِالسَّيّارةِ. (Arabayla gittim.)

أدْرُسُ بِالجامِعَةِ. (Üniversitede okuyorum.)

على

الكِتابُ على الطّاوِلَةِ. (Kitap masanın üzerindedir.)

الدَّرَّاجَةُ على الرَّصيفِ. (Bisiklet kaldırımdadır.)

لِ

الحقيبَةُ لِلطّالِبَةِ. (Çanta öğrencinindir.)

ذَهَبْتُ إلى المَسْجِدِ للصَّلاةِ. (Camiye -mescide- namaz için gittim.)

عَنْ

كَتَبْتُ شِعْرًا عَن المُعَلِّمِ. (Öğretmen hakkında bir şiir yazdım.)

المَصْرِفُ بَعِيدٌ عَن الْبَيتِ. (Banka eve uzaktır.)

dikkat

Arapçada بعيد (uzak) kelimesi, daima عَن harf-i ceri ile kullanılır (-den uzak), ne var ki Türkçede **–den uzak** kullanımından ziyade **–e uzak** kullanımı yaygındır. Dolayısıyla bu cümleyi "Banka evden uzaktır." biçiminde Türkçeye aktarmak da yanlış değildir.

كَ

أنتِ جَميلةٌ كَالوَرْدَةِ. (Sen gül gibi güzelsin.)

الْعِلْمُ كَالْبَحْرِ. (İlim deniz gibidir.)

Arapçada yer bildiren zarflar genellikle isim tamlamasının tamlanan kısmını oluştururlar ve tamlayanları olan isimler, hep kendilerinden sonra gelir ve daima "mecrûr" olurlar. Yer zarflarının son harfleri, bazı özel durumlar hariç, daima fetha ile harekelidir. Bunlar, genellikle "nerede" sorusuna cevap olan sözcüklerdir.

يَسارَ	(solunda)	أمامَ	(önünde)
يَمينَ	(sağında)	تَحْتَ	(altında)
عِنْدَ/جانِبَ	(yanında)	وَراءَ / خَلْفَ	(arkasında)
خارِجَ	(dışında)	فَوْقَ	(üstünde)
داخِلَ	(içinde)	بَيْنَ	(arasında)
		وَسَطَ	(ortasında)

التَّلاميذُ أَمامَ المَدْرسةِ.

(Öğrenciler okulun önündedir.)

الرَّجلُ خَلْفَ السّيّارةِ.

(Adam arabanın arkasındadır.)

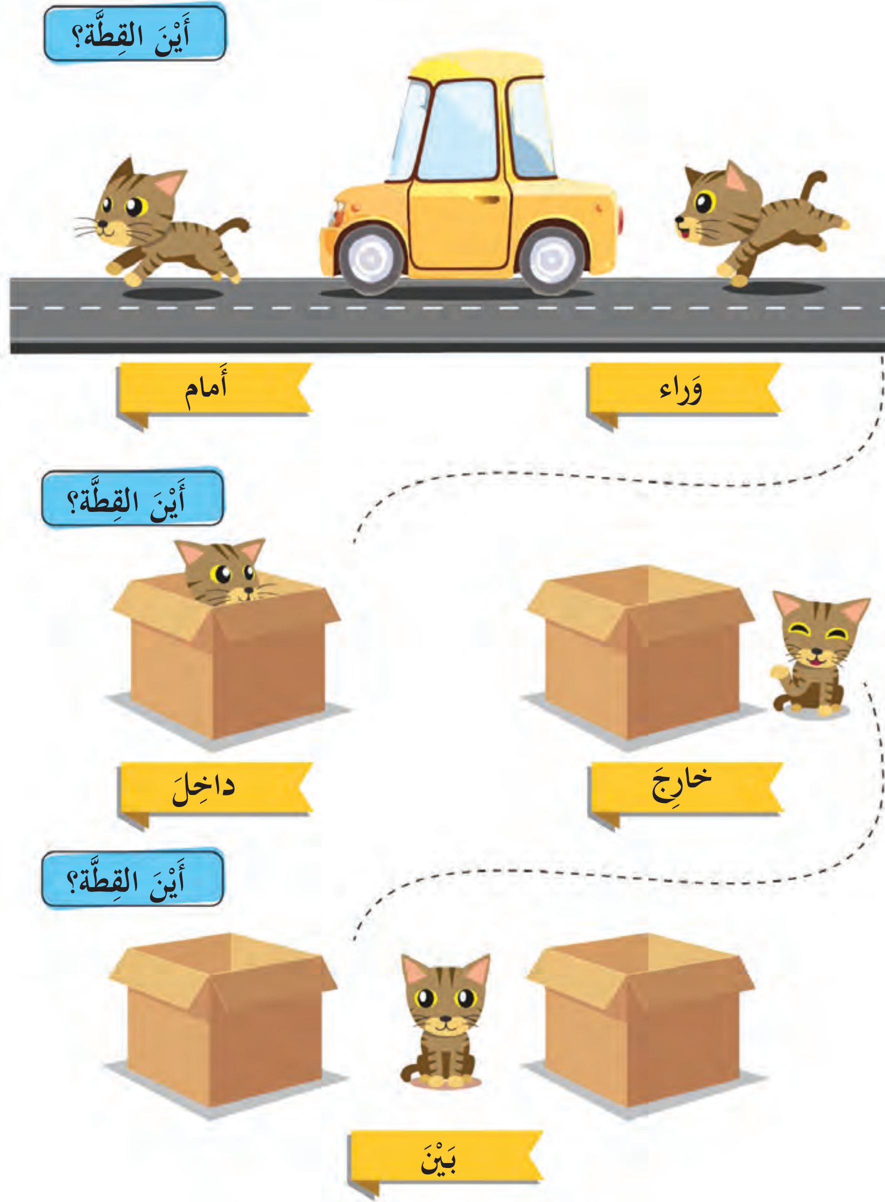
القِطّة تَحْتَ الطَّاوِلةِ.

(Kedi masanın altındadır.)

التُّفاحُ فَوْقَ الطَّاوِلَةِ.

(Elma masanın üstündedir.)

أَيْنَ القِطَّة؟
أمام
وَراء
أَيْنَ القِطَّة؟
داخِلَ
خارِجَ
أَيْنَ القِطَّة؟
بَيْنَ

أَيْنَ القِطَّة؟

يَمين

يَسار

أَيْنَ القِطَّة؟

أَمامَ

جَانِبَ/عِنْدَ

خَلْف

أَيْنَ القِطَّة؟

تَحْتَ

فَوْق

Öğrenme Çıktısı

2 Arapça harf-i cerler, anlamları, kullanım şekilleri ve yer zarflarına ilişkin bilgileri, görsellerle ve örnek cümlelerle pekiştirme

Araştır/ Tekrarla 2

"Evden çıktım.", "Okula gittim.", "Kalem masanın üstünde.", "Anahtar masanın altında.", "Okul eve uzak." cümlelerini Arapçaya çeviriniz.

İlişkilendir/ Karşılaştır

Kur'ân-ı Kerîm'in "Fetih Sûresi" 18. ayet-i kerimesini okuyunuz. Bu ayette "تَحْتَ" kelimesinin nasıl kullanıldığına dikkat ediniz.

Anlat/ Paylaş

Arapça öğrenen arkadaşlarınızla birlikte bir nesne seçerek onun nerede olduğu konusunda soru cevap oyunu oynayınız. "Kalem nerede?" "Kalem çantanın içinde." veya "Kalem masanın altında." gibi…